

26
години

АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.

Изх. № 156/15.06.2023 г.

ДО
АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ,
МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Копие
ПРОФ. Д-Р ГАЛИН ЦОКОВ,
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Относно: Проект на Решение на Министерския съвет за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти във висшите училища и научните организации на Република България през учебната 2023-2024 година

УВАЖАЕМИ АКАДЕМИК ДЕНКОВ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) в качеството си на представителна на национално равнище работодателска организация винаги е сред най-активните социални партньори по отношение на политиките, свързани със системата на образованието. В началото на настоящата година отново се включихме в процеса на определяне на държавния план-прием за обучение на студенти и докторанти, като обобщихме предложенията, дадени от членовете на АИКБ. В рамките на процедурата по обществено обсъждане на проекта на Решение ни направи впечатление, че е налице промяна на водената до момента политика в областта на висшето образование. Предвид представяне на ДПП по висши училища, а не обобщено, беше трудно да се прецени степента, в която са направени значителни промени по отделните професионални направления. Отделно, самият доклад за ДПП представя толкова обобщени числа, че трудно може да се открие драстичното отклонение от досегашните тенденции, включително и от водената от Вас политика в качеството Ви на бивш министър на образованието.

За съжаление, след по-подробно запознаване с представения проект АИКБ констатира, **че подготвеното решение за ДПП противоречи напълно** на представените нужди на пазара на труда, **което е в противовес и в нарушение** на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 - 2030 г.,

Цел 3, която е насочена към „Изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование“. Само припомням, че като положителен факт при подготовката на стратегията беше изтъкнато, че *„съществено бяха променени условията и редът за определяне на субсидирания от държавата прием, като беше намален приемът в ПН, броят на студентите, в които беше нараснал непропорционално спрямо развитието на цялата система и пазара на труда“.*

В настоящия проект на ДПП се предлага увеличение на приема по ПН “Психология“ с близо 44%, “Обществени комуникации” – с 23 %, “Икономика” с близо 13 %, а за едно от най-нетърсените от работодателите ПН “Администрация и управление” с близо 34%. Това е направено за сметка на намаление на ДПП по важни за бъдещото развие на икономиката ни ПН като „Математика“, „Информатика и компютърни науки“, „Здравни грижи“ и други.

В момента България продължава да изпитва остър недостиг на медицински сестри и медицински обслужващ персонал, липсват добре подготвени инженерни кадри, които да заемат местата на все повече влизащите в пенсионна възраст работници и служители, според обявените резултати по DESI за наличие на развита цифрова икономика, България е на предпоследно място в Европа с най-ниски резултати, нареждаща се до Румъния и Гърция. България трудно може да допринесе за постигане на заложените цели ЕС да разполага с 20 милиона ИКТ специалисти до 2030 г., представляващи около 10% от общата заетост, ако в момента българските ИКТ специалисти са едва 4,5 %.

С предложението ДПП отново сме свидетели как „модерните“ и неизискващи толкова усилия и учене специалности надвишават броя на тези, които могат да осигурят качествена и устойчива заетост. С настоящия ДПП ще бъдат подготвени кадри, които ще заемат места за лица със средно образование.

Всичко, което беше постигнато с предходните екипи на МОН, включително и с представявания от Вас, само за година беше и продължава да се връща в изходната точка, от която тръгнахме. Не бива да се пропуска и фактът, че в рамките на година социалните партньори имахме мълчалив отказ за диалог с Министерство на образованието и науката, не беше свикан нито веднъж Общественият съвет за развитие на висшето образование в Република България, нито дори Консултативният съвет по професионално образование и обучение, въпреки настояванията ни както чрез писма, така и в рамките на различни форуми.

АИКБ счита, че в този вид предложението Проект на Решение на Министерския съвет за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти във висшите училища и научните организации на Република България през учебната 2023-2024 година **не следва да бъде приет и е необходимо да бъде ревизиран в съответствие с дадените предложения в рамките на съгласувателната процедура и при спазване на заложените в Стратегията насоки и цели.**

Същевременно към момента има сключени едва 30 договора между студенти и работодатели по изпълнение на приетата Наредба за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател и то именно по специалности от ПН, по които в момента се прави намаление – като

„Дигитални и индустриални технологии“, „Компютъризирани технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Медицинска сестра“ и др. В тази насока можем да обсъдим и конкретни инициативи за насърчаване участието на студентите.

Актуализирането и надграждането на Националната карта за висше образование също остава отворена тема, по която не бяха предприети никакви конкретни действия въпреки дадените предложения.

Силно се надяваме, че новото ръководство на МОН, както и лично Вие, ще се ангажирате за възстановяване на стартиралите реформи в областта на висшето образование, за да можем да изпълним заложените цели в редица стратегически документи, да спазим закона и подзаконовите нормативни уредби и да подновим диалога с цел възстановяване и продължаване на политиките, които провеждахте предходните години, включително със съдействието на социалните партньори.

От името на АИКБ бих искал да Ви уверя, че можете да разчитате на пълна подкрепа за спешно свикване на посочени съвети и обсъждане на необходимите реформи във висшето образование, като същата готовност изразяваме и по отношение на средното професионално образование.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ
СЪВЕТ НА АСОЦИАЦИЯ НА
ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В
БЪЛГАРИЯ**